Huldebetuiging van den schrijver.

Lodewyk [illegible]

Gent, 1 Mei 1867.

BESCHRIJVING DER FEESTEN.

GEMEENTE EVERGEM. — OOSTVLAANDEREN.

BESCHRIJVING DER FEESTEN

GEGEVEN TER GELEGENHEID DER

INHULDIGING VAN Z. M. LEOPOLD II,

OP 24 DECEMBER 1865 & 29 JULI 1866,

DOOR

LODEWIJK FRANS DE VRIESE,

Beambte te Evergem.

VOORGEGAAN VAN EENEN OOGSLAG OP DE

GEBEURTENISSEN

VAN 10 TOT 17 DECEMBER 1865,

EN MET DES

KONINGS BEELDTENIS VERSIERD.

GENT

DRUKKERIJ DER GEBROEDERS MICHIELS, GROENSELMARKT, 14.

—

1866.

EVERGEM, 15 SEPTEMBER 1866.

Aan Zijne Majesteit Leopold den Tweeden, Koning der Belgen.

SIRE,

De ondergeteekende, Lodewijk Frans De Vriese, beambte te Evergem, Oost-Vlaanderen, neemt de eerbiedige vrijheid, U het Verslag over te maken der Feesten, ter gelegenheid der Inhuldiging Uwer Majesteit, binnen deze gemeente gegeven; het is voorgegaan van eenen oogslag op de gebeurtenissen van 10 tot 17 December jongstleden.

Mocht zijn arbeid U de overtuiging geven der Trouw en Liefde van Evergems inwoneren voor het Koninklijk Stamhuis en het Vaderland, mochten de overwegingen welke de schrijver zich over de Vlaamsche Zaak veroorloofd heeft, in U eenen warmen bijtreder vinden, mochtet Gij ook, Sire, met het meerendeel Uwer bevolking, den wensch uiten « In Vlaanderen Vlaamsch » te zien!

Dit is, Sire, de innige begeerte van onze bevolking, en inzonderheid van dezen die fier is zich te noemen van Uwe Majesteit,

De verkleefde en getrouwe Onderdaan,

LODEWIJK F. DE VRIESE.

CABINET DU ROI.

N° 4.

BRUXELLES, 6 NOVEMBRE 1866.

Monsieur,

Par lettre du 15 Septembre dernier, vous avez eu l'attention d'offrir au Roi, une narration en flamand, des événements de Décembre dernier, ainsi que de la Fête qui a été donnée à Evergem, le 24 du même mois, pour célébrer l'inauguration de Sa Majesté.

Le Roi vous sait gré des bons sentiments qui vous ont porté à Lui adresser votre patriotique composition, et S. M. me charge de vous en transmettre Ses sincères remercîments.

Recevez, Monsieur, l'assurance de ma parfaite considération.

LE SÉCRÉTAIRE DU ROI,
(Signé) Cte V. DE BORCHGRAVE.

Monsieur L. De Vriese,

à

Evergem.

10 December 1865.

Hoort!....

De doodsstem van Roeland, die trouwe bode van zoovele feiten der Vaderlandsche Geschiedenis, bromt in Vlaanderens hoofdstad, en hare klagende stemme galmt als een smartgil door het ruime : De Koning is dood!

De Stichter des Koninklijken Stamhuizes, die, aan het hoofd van ons Vaderland, op onze ten prijze van bloed gekochte onafhankelijkheid nederzag: De Koning is dood!

De Vorst, die met ons, gedurende vijf en dertig jaren, èn droeve tijden èn blijde dagen deelde, die ons tegen broederoorlog en vreemde geweldenarij vrijwaarde : De Koning is dood!

De Vader die ons allen, van den meeste tot den minste, van den rijkste tot den armste, in ééne zelfde liefde vereenigde, die zijnen glimlach zoowel den werkman als den edelman schonk : De Koning is dood!

. . . .

. . . .

Die tijding is dus waar!

. . . .

Weent! Belgen, weent! want gij hebt uwen Vader verloren, uw Koning is dood!

En de rijken in de steden, en de armen in de dorpen, allen buigen stilzwijgend het hoofd, want zóó diep heeft die tijding, bliksemsnel verspreid, hen allen getroffen, dat zij geenen klank vinden om hunne droefheid lucht te geven.

En zij die de intrede van den wijzen Vorst bijwoonden, vegen eene zilte traan van de wang, en keeren tot dien gelukzaligen stond terug, toen Hij het

eerst Belgies bodem betrad, en met aandoening Zijnen milden groet zond aan die jubelende menigte, waarvan Hij de geleider moest wezen, wen Hij met hoogmoed staarde op dat volk, de afstammelingen dier oude Belgen, waarvan Julius Cœsar zegde : « ZIJ ZIJN DE DAPPERSTE ALLER GALIËRS, » op dat volk welk zich in weinige dagen van een slavenjuk wist te ontslaan, als getrouwe ouderdanen die geene slavernij verdragen, op dat volk waarvan Hij de Vader ging zijn!

. . . .

11 tot 16 December 1865.

De Troon is ledig!.:...

Belgies Maagd laat het fiere hoofd op den schouder zakken, en, in bedroevende gedachten verslonden, herdenkt zij de vijf en dertig jaren vrede en voorspoed, als eene enkele gedachte voorbijgevlogen; terugkeerende tot de bloedige gebeurtenissen die het geschokte Vaderland in zijne nijverheid en vooruitgang verpletterend tegen de borst stieten, staat het bestuur van verfranschte Vorsten haar levendig voor den geest: — Vorsten, die zich niet schaamden, den wil eens machtigen zuiderlings blindelings na te komen, de vrijheden van hun volk onder den voet te trappen, en, in stede van het land tegen vreemden invloed te vrijwaren, zelf het voorbeeld van vaderlands-verloochening gaven, het verhevene gevoel van nationaliteit miskenden, en tegen hunne eigene landgenoten ten velde trokken, toen zij onder den knie eens vreemdelings niet buigen wilden!

En de wijze staatkunde van Van Artevelde, die het zoo vaak bedreigde Vaderland, in deze gevaarvolle omstandigheden, tegen zijnen val behoedde, en zijne hem ontrukte vrijheden herwierf, lokt eenen machtigen kreet van hoogmoed en vreugde uit hare borst!

Dan herinnert zij zich de tijden dat laffe dwepers, die onder den dekmantel van Godsdienst-bescherming, hunne driften den lossen teugel vierden, aan het hoofd onzes ongelukkigen Vaderlands stonden, volksbeschaving en kunstaanmoediging voor niets achtten, en, in stede zich 's Lands beschermers, zich 's Lands dwingelanden toonden, en door de instelling der bloedige inquisitie, die zooveel onschuldig bloed vergoot, over de personelijke veten wraak nam,

zich zoo zeer de vijanden van het volk toonden en de slaven van het branderssteisel, dat die instelling, tot den huidigen dage, als eene onuitwischbare bloedvlek hen op het voorhoofd kleeft!

Dan ziet zij, na het bloedige bewind van Alva, die Filips II, naar onze streken, niet als bestuurder, maar als dwingeland zond, het Vaderland vruchteloos worstelende tegen vreemden invloed en vreemden dwang; de ijzeren band die hem den gorgel knelde, had zijne pogingen verijdeld en zijne krachten verlamd!

Genoot het eenigen tijd weder den vrede en voorspoed, hem in vroegere tijden zoo onbepaald geschonken, werden onder het beheer van Albrecht en Izabella, later onder dit van Maria Terezia, de kunsten aangemoedigd, koophandel en akkerbouw beschermd, was de hoop op vrijheid en onafhankelijkheid weder in der Belgen boezem gedaald, bitter werd die hoop teleurgesteld, Frans II stond onze gewesten in 1787 aan het fransche gemeenebest af.

De diepe vernedering die het vaderland dan trof, rukt eenen smartgil uit den boezem der Maagd; want gedurende die lange reeks jaren was Belgie aan den zelfden bestuurregel onderworpen; als een wingewest was het aan dezelfde wisselvalligheden blootgesteld; zeden en gebruiken verdwenen onder uitheemschen dwang; de taal voor welke Artevelde, vroeger Breydel en de Coninck streden, werd, in naam der vrijheid, uit den rang der levende talen weggevaagd, en het gebruik er van op strenge straffen verboden.

Verbastering, blinde navolging van de verwijfde zeden onzer zuiderburen, (die dan eindelijk in het, sinds onheugelijke tijden, gesmede plan, de inlijving van Belgie mochten gelukken) ziedaar het lot onzes Vaderlands.

En toen de roemrijke dag van Waterloo onze streken aan Nederland vereenigde, was de vrije Belg, de afstammeling van Ambiorix, zoo diep gedaald, dat hij bijna de afscheiding van Frankrijk betreuren dorst, en dan ook schaamteloos dezes taal en zeden bleef behouden.

Doch Willem I meende het beter met het zijns gewissen vals nabijzijnde vaderland: hij deed de taal die zijne helden spraken en die zijne Vorsten kenden, eerbiedigen; koophandel en nijverheid namen eene verbazende uitbreiding, het volksonderwijs werd, onder zijn bestuur, tot den hoogsten graad van volmaaktheid gebracht; doch door 's Vorsten stelselmatige partijdigheid voor de Noord-Nederlanders, en eenen onbezonnen zucht voor onafhankelijkheid, ontstond de omwenteling van 1830: de vrije Belg wilde vrij blijven!

Na die bloedige worsteling, ziet de Maagd, de kroon eenen Franschen Vorst aangeboden. — Hoe gelukkig voor ons, Vlamingen, dat deze prins wei-

gerde, en de keus op eenen der beroemdste mannen des tijds, op den hertog van Saxen-Coburg viel : Leopold I was Koning der Belgen!

Hoe aangenaam is het der maagd, de intrede van Belgies eersten Vorst te mogen herdenken, de plechtige beloften des jeugdigen Konings, zoo stipt nagekomen, de liefdeblijken des volks, op zijne herwonnen vrijheid zoo fier!

Gedurende vijf en dertig jaren dat Leopold de Eerste aan het hoofd des bewinds stond, heeft alles den hem gegevenen naam « de Wijze » verrechtvaardigd : Spoorwegen werden in alle richtingen des lands aangelegd, vaarten gedolven, reusachtige nijverheidsgestichten tot stand gebracht; de koophandel breidde zich tot alle vreemde gewesten uit!

Toen in 1848 het meerendeel der Tronen voor den wil des volks dreigden neêr te storten, stond het kleine Belgie, midden in dit onweder, kalm, onwrikbaar op zijne grondvesten; 1830 was dáár! Vorst en Volk waren onscheidbaar! Tusschen alle standen der maatschappij had Zijne wijsheid eenen onbreekbaren broederband gesloten. Onze leus was en bleef : Eendracht maakt macht!

En onder het bewind van « den Wijze » nam alles wat eenigszins tot volksbeschaving en vooruitgang kon bijdragen eene dergelijke ontwikkeling, kunsten en wetenschappen vonden in hem zulken krachtigen steun, in één woord, de welvaart des lands was zoo hoog geklommen, dat na verloop van het derde eener eeuw, Belgies grootheid, die zijns heerlijken verledens mocht evenaren : het kleine doch moedige vaderland had meer dan twee eeuwen gedwongenen doodslaap ingehaald, het krachtige beleid van den eersten Vorst van Belgie had den lande zijnen vroegeren roem teruggegeven, onze onafhankelijkheid, onze vrijheid, waren op onwrikbare gronden gevestigd, het volk had zijne leus verstaan : — Eendracht maakt macht! —

Dankbaar was het harte van de Belgen zijnen Vorste heel en gansch toegedaan, in Hem zag het iets anders dan eenen Koning — allen eerden Hem als eenen Vader, en beminden Hem als hun aller-weldoener, en toen de onverbiddelijke dood ook Hem neêrvelde, trof allen even diep die groote slag, die onherstelbaar mag genoemd worden; de rouw was algemeen, en vijf millioenen monden waren dáár, om in éénen kreet hunne gevoelens te uiten : Belgies Redder is dood!

. . . .

Vreemdelingen, laffe benijders van het vredegenot en den roem onzes Vaderlands, waar is thans de verwezentlijking der aantijgingen, welke gij ons pas eenige maanden geleden, in alles wat ons duurbaarst is : Vaderlandsliefde, Trouw aan Vorst en Nationale instellingen, schaamteloos dorst toewerpen?

Vreemdelingen, gij, die zoo onbezonnen waart, onze gevoelens voor den

door ons zelven gekozen Vorst, in twijfel te trekken; die van den dood onzes Konings als van eene door ons gewenschte zaak dorst spreken; die zegdet, dat wij, het nationaal gevoel in onzen vrijen boezem uitdoovende, en ons Vaderland miskennende, eene vereeniging met den vreemde hoopten, waar is het Volk dat den ledigstaanden Troon wil omverwerpen; waar zijn zij, de Belgen, die zich met lijf en ziel in de met ons bloed besmeurde handen van eenen ons gelukbenijdenden zuiderling willen werpen? waar is het volk, dat aan het ons beheerende Stamhuis niet uit al zijne krachten verkleefd is?

Vreemdelingen, dacht gij ons dan zóó diep gevallen, dat wij, vrije telgen van de vrije Belgen, onze zelfstandigheid zouden verloochenen, om het voorbeeld van eenige door u verfranschte landgenoten te volgen, om onze eigen taal en eigen zeden aan vreemde spraak en vreemde zeden op te offeren!

Neen, vreemdelingen, het sluwe gif, dat gij tot uitdooving onzer Vaderlandsche gevoelens rondspreidet, is op weêrspannigen bodem gevallen; Belgie, ondanks uwe pogingen, is en blijft getrouw aan Vorst en Vaderland!

En in deze voor den lande zoo treurige dagen, die gij tot verwezentlijking uwer wenschen, verbeiddet, blijft Belgie kalm, en van Noord tot Zuid, van Oost tot West, deelen allen hetzelfde smartgevoel; allen buigen den schedel onder de zware ramp die het jeugdige Vaderland komt te treffen; overal voelt men de ijdele plaats die Zijne dood in ons harte liet; overal glimt der Belgen verknochtheid voor 's lands instellingen U zoo welsprekend tegen, dat de schaamteblos uwe wangen moet kleuren, en gij met Keizer Karel moet uitroepen : De Belgen zijn getrouwe onderdanen, doch verdragen geene slavernij!

. . . .

. . . .

Doch is heel den lande in diepen rouw gedompeld, der Belgenblik tuigt bij stonden van blijde fierheid, en de Maagd zelve, welke gansch Belgies bloedig verleden in haar geheugen terug zag, heft bij stonden het ter neêrgeslagen hoofd trotsch in de hoogte. Een broeder, op Belgischen grond geboren en opgevoed, zal thans aan het bewind van Belgie staan, en het lot des Vaderlands in handen nemen.

Het volk weet het. — Glimlachend veegt het de zilte traan uit het oog, en staart met moedigen blik vooruit, juichend : Leve Vorst en Vaderland!

Leve de Hertog van Braband, die, sinds jaren reeds, der Wetenschappen Zijne genegenheid heeft bewezen, de kunsten door talrijke aanmoedigingen heeft doen bloeien, ons, Vlamingen, Zijne liefde voor onze verdrukte taal heeft betoond; leve de Vorst, die steeds Zijn volk als broeders bejegende: Leve Leopold II!

17 December 1865.

Het kanon dommelt, de klokken brommen, het Volk juicht!

In Belgies hoofdstad, wappert de Nationale vlag op de openbare gebouwen, eene jubelende menigte verdringt zich in de straten, aller gelaat tuigt van ongetoomde vreugd!

Allen schijnt eene buitengewone nieuwsgierigheid te prikkelen, allen houden den blik in dezelfde richting gestuurd.

Onder die ontelbare menigte, die met spannende aandacht, hetzelfde uitzichtspunt schijnt te beschouwen, luidt het in eens : De Koning is daar!

Inderdaad daar is Hij!

En aanstonds klimt uit duizende en duizende monden, de oorverdoovende kreet : Leve de Koning!

Wat is Hij ontroerd, bij het zien van dien welsprekenden liefdeblijk des volks, dat de dood Zijns Vaders weezen maakte, en waarvan Hij thans de Vader zijn gaat.

Ziet, eene traan biggelt aan zijn oog : De Koning weent!

Zijn jong en liefderijk harte is tegen zulke ontroering niet bestand; die levendige blijken van genegenheid hebben de gevoelige snaren zijns harten geraakt :« wederliefde voor liefde, —leerde hem zijne heilige moeder — want wij allen zijn broeders, »en dat was steeds zijn grondregel geweest. Hij weent!

Het begeesterde volk ziet het; weder juicht het, en weder galmt de donderende kreet : Leve de Koning! — Dan, zich door de dichte schaar eenen weg banende, naderen een aantal werklieden, in den blauwen kiel gehuld, den Vorst, zweeren Hem onwankelbare trouw, en Hij, vervoerd, drukt in Zijne Koningshand de ruwe werkmansvuist, en zegt met geestdrift en kracht in de stemme : Heden, als vroeger en altijd, aan U en aan de Vrijheid!

. . . .

. . . .

Hoe schoon! Die woorden van den jongen Koning, die liefde van Zijn Volk!

O neen, die dag, die woorden, zullen wij niet licht vergeten. In ons hart zullen zij steeds geprint blijven. Strekken zij ons in vredestijd tot verzekering van 's Vorsten gevoelens voor Volk en Vrijheid, in het uur des gevaars moedigen zij ons aan tot den kamp tegen hem, die onbezonnen genoeg ware ons ten strijde te dagen, onze rechten te krenken. — Even als Hem, Belgen van hart en ziel, is der Belgen moed ons steeds bijgebleven, en wee aan hem die den Belgischen leeuw durft tergen; wee aan hem, want wij ook, Sire, wij beloven het U plechtig, en wij zweeren het, wij zijn gansch aan U; en heden, als vroeger en altijd, zouden wij strijden en sterven voor U, voor het Vaderland, voor de Vrijheid!.....

. . . .

24 December 1865.

De Vaderlandsche vlag wappert op den Kerktoren te Evergem, het kanon ronkt, dorp en straten zijn versierd, de vrijheidsboom in 1830 geplant, wemelt van nationale kleuren : het is feest!

Eene talrijke menigte vervult de dorpplaats.

Hoort : zij spreken van des Konings dood, van den jeugdigen Vorst die, acht dagen geleden, den Troon beklom, begeesterd herhalen zij de woorden: Vrijheid! Koning!

De zilveren toon der dorpsklok roept hen ter kerke.

Daar galmt in machtige tonen het TE DEUM.

Eerbiedig in Gods tempel neêrgeknield, bidt het volk mede voor het welvaren van Vorst en Vaderland!

« Het gelieve Hem Belgies Vorst eene roemrijke en vredevolle regeering
» te verleenen, het Land tegen uitheemsche heerschzucht en broedertwist te
» vrijwaren, en zende Hij Hem, den Vader des Volks, eenen lichtstraal die
» Hem de verdrukte rechten van ons, Vlamingen, leere kennen, en dat
» Hij niet langer dulde, dat eigen Landaart en eigen zeden, strafloos door
» laffe vreemden, miskend en onder den voet getrapt worden! »

Zoo luidt de bede van het volk! God aanhoore ze, en Hij, die de volkeren elk zijne spraak gaf, dulde niet langer, dat onze Taal, het voorwerp van versmading en bespotting blijve!

. . . .

Met plechtige stilte verlaten allen de kerk, en begeven zich dorpwaarts, waar, rond den Vrijheidsboom geschaard, de Muziekkring het Belgisch volkslied aanheft.

Donderende toejuichingen en de herhaalde kreet : Leve de Koning! barsten los, tot de afgevaardigde des heeren Burgermeesters der volgende rede lezing geeft :

MEDEBURGERS !

Zijne Majesteit Leopold II heeft zondag 17 dezer voor de vereenigde Kamers, den Grondwettelijken eed afgelegd.

Die groote nationale daad is midden den algemeenen geestdrift des volks volbracht.

De troonbeklimming van Leopold den Tweeden waarborgt ons vele jaren rust en vrede. Om den lande zijnen voorspoed, zijne vrijheid, onafhankelijkheid en eendracht te verzekeren, zal Hij het grootsche voorbeeld Zijns betreurden Vaders volgen; België zal het vrije, onafhankelijke België, dat de benijdenswaardige blikken van heel Europa op zich trekt, zijn en blijven, zoo gij u steeds de leuze herinnert : Eendracht maakt macht, en de plechtige woorden die Hij, bij zijne intrede, tot het Brusselsche volk uitsprak : Heden, als vroeger en altijd, aan U en aan de Vrijheid!

Medeburgers! dat Hij u steeds vereenigd vinde, om Hem in zijne Vaderlandsche pogingen krachtdadig de hand te leenen!

Gedaan ten gemeentehuize den 24 December 1865.

OP BEVEL : *De Geheimschrijver,*
(Get.[d]) VANDERBEKEN.

Burgermeester en Schepenen,
(Get.[d]) VAN HOOREBEKE.
DE SCHEEMAEKER.
CASTEELS.

De kreten : Leve de Koning! Leve Leopold II! en een oorverdoovend gejuich bekrachtigen de woorden des gemeentebestuurs : Evergem's bevolking is ten allen tijde daar, om zijnen Vorst in alles wat 's Lands welvaart betreft, te ondersteunen.

Ten slotte hief de muziekkring nogmaals de « Brabançonne » aan, en bij het herhaalde gejuich van : Leve Leopold II, ging de in geestdrift opgevoerde menigte langzaam uiteen.

29 Juli 1866.

De over heel den lande door 's Konings dood verspreide rouw, liet geenszins toe, onmiddellijk de inhuldiging van Zijnen Opvolger met den noodigen luister te vieren.

De bepaalde openbare rouwtijd verstreken, was Evergem nogmaals de eerste vlaamsche gemeente, die door een openbaar feest zijne genegenheid aan den jeudigen Vorst wilde betoonen.

Een groot muziekfeest ging te dier gelegenheid, binnen deze gemeente, op 29 juli plaats grijpen.

Geen gepaster keuze dan de bijeenroeping van een aantal vlaamsche muziekkringen kon gedaan worden, om saâm van Vorst en Vaderland te spreken, het nationaal gevoel lucht te geven, onder het aanheffen van den kreet, innige uitdrukking aller wensch : Leve Leopold II! Leve Vrijheid en Vaderland !

. . . .

. . . .

Wat feest!

Ziet : al de huizen zijn versierd, de belgische vlag is op alle gebouwen gehijscht, alles heeft het zijne tot opluistering van het vaderlandsche feest bijgedragen.

Van in den vroegen ochtend komen talrijke scharen volk naar het feestvierende Evergem, dat den heerlijksten blik biedt, en zich thans alle opofferingen heeft getroosd om den Koning zijner trouw en liefde eenen welsprekenden blijk te geven.

Des middags brengen talrijke rijdtuigen eene ontelbare menigte aan, terwijl de buitengewone tochten op den spoorweg Eekloo-Gent, duizenden en duizenden afzetten, derwijze dat op weinige uren tijds, de straten met volk opgepropt, en de beneden- en bovenplaatsen der talrijke woningen teenemaal bezet zijn.

Hoort! het kanonschot barst los, de stoet is daar!

Vijftien genootschappen hebben aan den hun gedanen oproep beantwoord; het zijn:

1° Drongen (Baarle), zang.
2° Ertvelde, « De vereenigde Vrienden », zang.
3° id. Fanfaren.
4° Gent, « Kunstliefde en Broedermin », fanfaren.
5° id. (Meulestede), « De Eendracht », zang.
6° id. « Parmentier-Van Hoegaerdens-fabriekkinderen », zang.
7° id. « Van Crombrugghe's genootschap », zang.
8° id. « De Kokedies », zang.
9° Ledeberg, « Concordia », fanfaren.
10° Maldegem, « Ste-Cecilia », fanfaren.
11° Mariakerke, Fanfaren.
12° St-Denijs-Westrem, « De Echo der Lei », fanfaren.
13° Wachtebeke, « De Eendracht », Harmonie.
14° Waarschoot, « De Eendracht », fanfaren.
15° Wijnkel, Harmonie.

Meest al de leden dragen de nationale kleuren op het feestkleed; aller gelaat tuigt van milde vreugd!

Dat is een heerlijke stond:

Die talrijke rij genootschappen, die onder het uitvoeren hunner vroolijke arias de straten doortrekken, van eene ontelbare massa volks gevolgd, waaronder wij ook wel hier en daar eene van genoegen blozende boerendeerne bemerken, die voor de eerste maal wellicht den arm aan haren « gast » biedt, en te dier gelegenheid, zich met moeders gouden oorringen tooide, allen juichende en springende, allen en leed en smart vergetende om feest te vieren!

Dan, de versierde woningen ten dorpe waar de vlagge wappert, de kramen onder den Vrijboom, waar de jongens in het zand vechten voor den hun ten deele gevallen « lekkerkoek » 's volks lekkernij! Alles, in een woord, spreekt van volle feest, alles herleeft!

Ten locale des krings aangekomen, wordt den heeren Bestuurleden den eerewijn aangeboden, en de maatschappijen verwelkomd, waarna de heer Engel

Van Hoorebeke, Burgermeester en provinciaal Raadslid, Voorzitter (1) der feestinrichtende maatschappij, de volgende redevoering uitspreekt :

Mijne Heeren,

« In name van het bestuur des Fanfarenkrings, in name der geheele bevol-
» king, reike ik UEd. de kunstbroederhand, en sture U het hartelijkste welkom
» toe binnen deze gemeente.

» Hartelijk dank, Mijne Heeren, aan U allen over de bereidwillige bijtre-
» ding tot een feest, niet alleenlijk geschikt om den kunstbroederband, die
» reeds tusschen ons bestaat, nog nauwer toe te halen, maar inzonderheid tot
» eene openbare betooging van hulde en liefde aan den waardigen opvolger
» van onzen diepbetreurden Koning, tot eenen welsprekenden blijk van vurige
» erkentenis aan den jeugdigen Vorst die bij zijne intrede zegde : « Heden, als
» vroeger en altijd, aan U en aan de Vrijheid! »

» Het is met fierheid dat wij het zeggen, Mijne Heeren, Evergem acht
» zich gelukkig de eerste vlaamsche gemeente te zijn, die den tol van hulde en
» liefde aan Leopold II betaalt, en het is met innige vreugde dat wij hier, nabij
» de hoofdstad van het oude Vlaanderen, waar trouw aan Vorst en Vaderland
» steeds heeft uitgeschenen, saâm den kreet aanheffen die de ware gedachte
» onzer harten uitdrukt :

» Leve Leopold II! »

Een donder van toejuichingen en de herhaalde kreet van Leve Leopold II! Leve de Koning! brak los.

De geestdrift was onbeschrijvelijk.

De aanwezigen ten dorpe en omliggende straten jubelen, wijl zij juichend de klak in de hoogte werpen, en den kreet aanheffen : Leve de Koning!

. . . .

. . . .

Hoe schoon! Hoe treffend! Hoe echt Vaderlandslievend!

Thans grijpt de uitreiking der herinnerings-medaljen plaats.

(1) De inrichtende commissie bestond uit de heeren : Van Hoorebeke, Burgermeester, Beernaert, Vandevelde, notarissen, De Meyer, griffier, Vanderbeken, gemeente secretaris, Schepens, koophandelaar, Casteels, politie commissaris, De Vriese, beambte, Theylaert, koster, Vanderaa en Laroy, onderwijzers.

Elke kring ontving een zilveren verguld eermetaal met het opschrift :

HULDE AAN LEOPOLD II.

—

('s Lands Wapenen).

—

De Gemeente Evergem.

En op de keerzijde :

Fanfarenkring Ste-Cecilia.

—

MUZIEKFEEST
van 29 Juli 1866.

—

De Maatschappij Ste-Cecilia der gemeente, opent het feest.

Daarna betreden beurtelings de deelnemende kringen de te dier gelegenheid opgeslagene kiosk, en voeren er elk twee stukken uit.

Onder de Genootschappen die door de keuze der stukken en de wijze van uitvoering dienen aangestipt te worden, melden wij Maldegem; Gent, Parmentier-Van Hoegaerden's fabriekkinderen; Gent, de Kokedies; Wijnkel; Ledeberg; Gent (Meulestede), de Eendracht; Waarschoot en Mariakerke.

Deze kringen vielen levendige toejuichingen te beurt.

Doch wie het meest bijval verwierf en met een donderend handgeklap begroet werd, was de fanfarenkring van Mariakerke, die ten slotte, onder het kundige bestuur des heeren Nevejans, de Brabançonne aanhief.

Zeggen hoe deze improvisatie ieder behaagde, ware onmooglijk.

Een algemeen gejuich steeg onder de toehoorders op; in vervoering over deze Vaderlandsche gedachte, vatte de Voorzitter 's heeren Bestuurders hand, en drukte hem zijne levendige voldoening over deze uitvoering uit.

Doch weldra trok het door den heer Lossy vervaardigde vuurwerk, aller aandacht.

Duizende blikken vestigen zich op den prachtigen starrenregen en den gekleurden vuurstroom die boven het hoofd glinsterde en glansde.

Maar ziet : wat heerlijke blik!

Op weinige oogenblikken is het dorp als in eenen algemeenen vuurgloed herschapen : overal glanzen gekleurde glaasjes en lichtjes u tegen.

Eene algemeene verlichting sluit het feest.

Komt, laten wij alles eens bezichtigen.

Geen huisje, hoe klein dan ook, of het viert.

Ziet, hier is armoede en gebrek. De eenige zoon licht ziekelijk te bedde, en toch, de onder den last der jaren en smart gebogene moeder heeft hare laatste centen tot het aankoopen van eenige oordjeskaarsen besteed.

Welsprekend bewijs van hulde en liefde der Belgen aan hunne Vorsten!

Hoe doen zulke daden goed aan ons vaderlandslievend harte, en hoe verre zijn zij boven onzen lof verheven!

Neen! vrouw, Hij kent u niet, doch wees verzekerd dat Hij onzer betooging en uwer daad niet onbewust zal blijven, dat Hij in ons Feest een onwederlegbaar bewijs van Evergems onwankelbare trouw en onbepaalde liefde voor het Koninklijk Stamhuis vinden zal, dat de dagteekening van 29 Juli 1866 voor Hem ook eene aangename herinnering zal zijn, en het Hem ook in zijnen vaderlandschen trots vleien zal, zoo wij, als onze voorzaten, Hem zeggen zullen : SIRE, WIJ OOK ZIJN GETROUWE ONDERDANEN, DOCH VERDRAGEN GEÉNE SLAVERNIJ!

. . . .

. . . .

O Gent en Brugge, wij hebben uwe feesten bijgewoond, en het griefde ons te zien dat gij heel en gansch scheent te vergeten, dat gij Vlamingen waart, want alles wat gij deedt was op franschen leest geschoeid!

Zijt gij, stad waar Artevelde voor de verdediging onzer gekrenkte rechten sneefde, gij, bakermat van Breydel en De Coninck, die met duizende landgenoten den doodskreet aanhieven : Wat walsch is! valsch is! slaat al dood! zijt gij dan zoo diep gedaald, dat gij eigen taal en eigen zeden vergat, en gij voor eene uitheemsche spraak en vreemde gewoonten knielen dorst?

O Gent en Brugge, is het niet wellicht uwe handelwijze die onzen jongen Vorst deze woorden afpersten : « IK BETREUR BELGIE ZÓÓ VERFRANSCHT TE ZIEN! »

En hoe moet het Hem aangenaam zijn te zien dat Antwerpen, dat onlangs in een krachtig besluit, nogmaals zijnen eerbied voor de taal onzer vaderen deed uitschijnen, en vlaamsche taal en vlaamsche zeden behouden bleef, dat daar nog Vlamingen van hart en Vlamingen van taal wonen, wiens echte vlaamsche handelwijs U, vuige aanhangers van eene vreemde spraak, beschamen moest; want, — en ons gezegde is op woorden en daden gesteund, — onze Vorst is der vlaamsche Zaak geenszins onverschillig. Dat bewezen sinds lang de aanmoediging die Hij aan vlaamsche schrijvers schonk. Ja, met ons moet Hij U met medelijden aanstaren, uwe verfransching betreuren, en met ons, dat wil zeggen, met de meerderheid Zijner bevolking, zal Hij, nu of later, en wellicht kortelings, den kreet aanheffen, die sinds eenige jaren, als een bewijs, dat de Vlaming uit zijnen doodsslaap is opgestaan, in Vlaanderen

opging, den kreet, die den verbasteraar en sluwen Zuiderling, van schrik doet terugdeinzen, zijne pogingen verlamt, den kreet, die in drie woorden onze grieven en ook onze hoop uitdrukt:

IN VLAANDEREN VLAAMSCH!

. . . .

. . . .

Ware zulks zoo! onze zaak ware gered!